

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

III. Qualis cultus sanctissimæ Virgini Deiparæ Mariæ debeatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

& intercessionem Christi Domini honori ac dignitati nullatenus officere, imò vim omnem suam ab eius meditatione accipere.

SECTIO III.

Qualis cultus sanctissima Virgini Deipara Maria debeat.

Cum ut ex antè dictis constat, honoris ac cultus, qui Sanctis deferendus est, mensura & modus ex magnitudine sanctitatis, virtutum, ac meritorum accipienda sit; hinc colligi potest, qualis honor & cultus sanctissima Virgini debeat, cum eius sanctitas, virtus, ac meritum supra omnes alios sanctos longè supereminet. Ut tamen certius & evidentius istud innotescat, aliquot speciales sanctitatis & excellentiæ titulos in illa sanctissima Virgine hic annotabimus, ex quibus inferre quivis poterit, quo religionis cultu prosequenda sit; neque enim (ut rectè dixit S. Bern. epist. 174.) *Virgo regia falso aut suocato eget honore, cum vera honorum titulus & infusus dignitatum decorata sit.*

Primus igitur excellentiæ titulus ducitur ex innocentia singulari, quæ consistit in eo, quòd sanctissima Virgo privilegio speciali, nec ulli alteri Sanctorum unquam concessa, ab omni peccati siue originalis, siue actualis labe profusè immunis extitit.

Et in primis, quòd nullum unquam peccatum actuale ne quidem veniale commiserit, docet sanct. Thom. 3. p. q. 27. a. 4. est que communis totius Ecclesiæ sensus, ut habetur in Conc. Trid. sess. 6. cap. 23. huic etiã veritati suffragatur sanct. Aug. lib. de nat. & grat. cap. 36. ubi dicit de sanctissima Virgine Maria loquens, *De qua propter honorem nullam prorsus, cum de peccatis agitur, habere volent mentionem: & sanct. Bern. epist. 174. Decuit reginam Virginum singularis privilegio sanctitatis absque omni peccato ducere vitam.*

Quòd autem etiam originalis peccati maculam nra quam contraxerit; probari potest ex ijs omnibus scriptura locis, in quibus illius singularis, & omnimoda puritas & innocentia significatur, vt Cantic. 4. *Tota pulchra est amica mea, & macula non est in te*: atqui tota pulchra non esset, nec macula omnis expers, si originali peccato foedata fuisset: ibidem vocatur *hortus conclusus, fons signatus* & cap. 6. *vna est columba mea, perfecta mea*: item ex illis a eandem sanctissimam Virginem Angeli verbis S. Luc. *Aue gratia plena; Dominus tecum; Quibus* (vt dicit sanctus Aug. tom. 11. in natali Dom.) *ostendit ex integro iram primam sententia exclusam, & plenam benedictionis gratiam restitutam.*

Probari etiam potest ex eo, quòd idem sanctus Aug. lib. 5. cont. Iulianum cap. 9. dicit, illum qui in etate adulta peccatum nullum commisit, nullum etiam in infantili contraxisse; vnde sequitur, cum ex eodem sancto Augustino supra, beatissima Virgo nullum in vita sua peccatum commiserit, nullum etiam in origine sua contraxisse; & S. Ansel. lib. de conceptu Virginali cap. 18. *Decens, inquit, erat, vt sanctissima Virgo ea puritate niteret, qua mater sub Deo nequit intelligi, & in cap. 1. 2. ad Cor. Omnes mortui sunt in peccatis siue originalibus, siue voluntate additis, nemine prorsus excepto, dempta matre Dei*: & Petrus Damian. ser. de Assumpt. *Caro Virginis inquit, ex Adam assumpta macula. Adā non admisit.*

Denique accedit autoritas Sixti 4. summi Pontificis in extrau. (cum præexcelsa) de reliq. & vener. Sancto- rum; vbi fideles ad celebrationem immaculatae Conceptionis sanctissimæ Virginis (sic enim loquitur) etiam indulgentiarum largitione inuitat.

Et quamuis nihil adhuc ab Ecclesia super hac re definitum fuerit, nec proinde censendus esset hæreticus, qui oppositum teneret, vt expressè declarauit idem Sixtus 4. in extrau. (graue nimis) quam renouauit Conc. Trident. 5. sententia tamen illa, quæ asserit sanctissimæ Virginis ab omni originali peccato exemptionem, adeò vera est.

est, ut Paulus 5. oppositum asserere in concionibus, lectionibus, aut alijs actibus publicis prohibuerit; quam prohibitionem Gregorius 15. eius successor, etiam ad privata colloquia, & scripta extendit.

Dices, hinc sequi beatissimam Virginem à Christo Domino non fuisse redemptam; cum enim nullum unquam peccatum actuale, aut originale incurrerit, videtur quod Christi Domini redemptione non indiguerit. Resp. illam indiguisse Christi Domini redemptione, non quidem ut à peccato liberaretur, sed ut à peccato præservaretur; ac proinde illam excellentiori modo præ omnibus Adæ posteris à Christo Domino fuisse redemptam: cum enim ex modo conceptionis suæ, utpote vera Adami filia, & ex eo viâ generationis ordinariâ ortum ducens, peccatum originale contrahere deberet: quod illud non contraxit, Christo Redemptori debitor fuit, cum propter præuisa eius merita, ab illo peccato penitus præservata fuerit.

Secundus excellentiæ titulus ducitur, ex perfectissima gratiarum omnium plenitudine, & eminentissima sanctitate, qua beata Virgo ceteros omnes Sanctos tam Angelos, quam homines longè superavit. Hoc satis innuunt verba illa quibus ab Angelo dicta est Luc. 1. *Gratiâ plena & à beata Elisabeth, benedicta inter mulieres: item ea, quæ de seipsa sanctissima Virgo dixit Beatam me dicent omnes generationes. Quia fecit mihi magna qui potens est.*

Illud præterea constat ex eo, quod uniuersa Ecclesia professæ est in 7. Synodo gener. Act. 5. his verbis, *Si quis non confiteatur, sanctam semper Virginem Mariam propriè ac verè Dei genitricem, sublimiorem esse omni visibili, & inuisibili creatura, anathema sit.*

Accedunt plurima eximia, & præclara sanctissimæ Virginis elogia à SS. Patribus profata, quibus illius supra omnes Sanctos eminentiam singularem apertè testantur; aliquot illustriora hinc proferemus. S. Epiphan. ser. de Laudibus Deiparæ, ipsam alloquens *Quid dicam, inquit, aut quid proloquar, & quo pacto beatam predicabo gloria radi-*

em; solo enim Deo excepto, cunctis alijs superior existis. sancti Ephrem. orat. de laudibus eiusdem, illam vocat. *Optimam, excellentissimam, sublimiorem ceteris, honoratiorem Cherubim, Seraphim, sanctiorem, & incomparabiliter cunctis alijs superioribus existis.* S. Greg. Neocæsar. hom. in Annuntiatione beate Virginis, *Maria sic gratia plena dicitur, quod in illa totius gratia thesaurus reconditur;* S. Ambr. in cap. 2. S. Luc. *Bene gratia plena dicitur, quia sola gratiam quam nulla alia meruerat, consecuta est, ut gratia repleretur auctoritate.* sancti Petrus Chrysolog. ser. 143. *Bene gratia plena, quia ceteris per partes tribuitur, Maria vero simul se totam infulsit gratia plenitudo;* S. Chrysost. orat. in Hypapante vocat illam mundi miraculum: sancti Damasc. orat. 2. de Assumptione *Abyssum gratia & sanctitatis:* sancti Anselm. lib. de excellentia Virginis cap. 8. dicit in beata Virgine fuisse, *Quarundam immensitatem gratia & glorie:* sancti denique Greg. Papa explicans illa verba Is. 2: *(Erit in novissima diebus preparatus mons domus Domini in vertice montium) Dorsum montis nomine beatissima semper Virgo Maria designari non quippe fuit, qua omni electa creatura altitudinem, electionis suae dignitate transcendit: an non mons sublimis Mariæ, qua, ut ad conceptionem Verbis æterni pertingeret, meritum verticem supra omnes Angelorum choros usque ad solium Dei ratis erexit.*

Ex quibus S. Gregorij verbis colligitur probabilissimum esse, quod aliqui Doctores existimant, gratiam illam sanctificantem, quæ beatissimæ Virgini in primo instanti conceptionis collata fuit, maiorem, ac pleniorum extitisse gratiâ consummatâ cuiuslibet etiam maximi sancti: quod si tanta fuit Mariæ gratia in primo ingressu, quantam in progressu fuisse existimare debemus? cum præsertim nullum vel momentum vite otiosum in ea fuerit, fidelissimeque, ac perfectissime gratiis acceptis cooperata sit.

Tertius denique, & ultimus excellentiæ titulus desumitur ex dignitate Maternitatis Dei. Constat enim ex fide, illam esse verè & propriè Dei Matrem, hancque in ea dignitatem.

dignitatem vniuersa Ecclesia agnouit in Cone. Ephes. vbi canone 1. anathema dicitur in eum, qui sanctam Virginem Dei genitricem esse non confitetur; & in 5. synodo gener. Act. 4. idem anathema rursus profertur in eum, *Qui sanctam, & gloriosam semper Virginem propriè, & verè genitricem Dei esse non confitetur.*

Neque solùm beata Virgo verè, & propriè Dei mater extitit; sed præterea dignissima fuit, quæ ad illam maternitatem diuinitus eligeretur, hancque proinde meritis suis, si non de condigno, certe de congruo consecuta est. Itæ S. Ambr. lib. 2. de Virg. *Maria, inquit, digna extitit, ex qua Filius Dei nasceretur;* & sanct. Hieron. in epist. ad Eustochium de custodia virginitatis *Tante, inquit, puritatis extitit Maria, vt Filij Dei mater effici mereretur;* & vniuersa Ecclesia in quadam Antiphona id ipsam profertur.

Ex hac autem dignitate Matris Dei, quam sic promeruit, & cuius sublimitas nec dici, nec concipi potest, duplex adhuc excellentia deriuatur. Prima, quod ratione illius dicatur, & verè sit omnium creaturarum etiam sanctissimarum, & in altissimo gloria gradu existentium Regina, & Domina (prout ab Ecclesia honorificè nuncupatur) ab ijsque proinde cultum, & honorem tantæ maiestati condignum recipiat. Secunda, quod ratione eiusdem maternitatis ipsemet Dei Filius illi se subiecerit, & (vt testatur Euangelista) subditus illi esse voluerit.

His igitur paulo fufius explicatis, restat, vt videamus, qualis cultus sanctissimæ Virgini, ratione tantæ & tam sublimis excellentiæ, debeat. Pro cuius resolutione

Dicendum est sanctissimam Virginem singulari & maximâ præ omnibus alijs sanctis veneratione seu Hyperdulia colendam esse tam publicè quam priuatim. Ita sanct. Thom. 3. p. q. 25. a. 5. ratio est, quia veneratione & cultus (vt iam dictum est) excellentiæ ac sanctitati correspondere debet: atquæ excellentiæ, & sanctitatis beatissimæ Virginis omnium aliorum sanctorum excellentiæ, ac sanctitati longè præeminet, vt ex titulis supra explicatis con-

stat: ergo cultus illi debitus longè maior esse debet cultu, qui alijs quibuscunque sanctis defertur.

Quæres, an præter cultum Hyperdulia, possit etiam cultus latræ exhiberi sanctissimæ Virgini, ratione unice illius, quam inter illam & Filium eius Christum Dominum esse concipimus? Resp. negatiuè cum S. Thom. 2. sup. citato; quamuis enim Metaphysicè loquendo, & quo sensu posset adorari adoratione aliquà respectu moraliter tamen & præctice loquendo, id fieri non debet propter periculum erroris & scandali; unde merito sanctus Epiphanius har. 78. & 79. reprehendit, & hæresicos arguit aliquas mulieres in Syria, quæ beata Virgini in signum adorationis, libationes quasdam offerebant.

SECTIO IV.

Qualis veneratio imaginibus, & reliquijs exhibenda sit.

Supponimus hanc esse differentiam imaginis & idoli (vt rectè docet & probat Bellarm. lib. 2. de sanctis c. 1.) quòd imago sit vera similitudo rei alicuius, vt cùm pingitur homo, equus, &c. Vnde & imago ab imitatore diæta est; idolum verò sit falsa similitudo, quæ repræsentat id quod re vera non est, vt cùm gentiles repræsentabant statuas Iouis, Martis, &c. tanquam Deorum, quæ tamen re vera Dij non erant, nec esse poterant.

Hanc autem esse differentiam illarum vocum inde patet, quia scriptura nunquam tribuit nomen idoli verbi gratia imagini, sed solum simulacris gentilium, v. g. vocat Filium Dei, imaginem Dei ad Coloss. 1. at nunquam vocat idolum: item 3. Reg. c. 7. Salomon dicitur fecisse ad ornatum templi imagines Leonum, bouum, palmarum, &c. nec tamen vnquam ista vocantur idola, quia rerum verarum erant similitudines; vnde Theodoret. quæst. 38. in Exod. dicit, *Repræsentationes verum non subsistentium diuini idola*, & S. Hieron. in cap. 7. Osee loquens de idolis,

notas